

НЕМИРОВСЬКИЙ Євген Львович (Немировский Евгений Львович; 24. 04. 1925, м. Зінов'євськ, нині Кропивницький — 02. 07. 2020, Москва) — російський книгознавець, бібліограф. Доктор історичних наук (1972), професор (1979), академік АН Чорногорії (1996). Державна премія Білорусі ім. Ф. Скорини (1994). Закін. Моск. полігр. інститут (1950). Працював 1950–72 у ВНДІ полігр. машинобудування; від 1972 — у Держ. б-ці СРСР, де 1974–82 очолював відділ рідкіс. книг; 1982–93 — гол. н. с. Всесоюз. книжк. палати, від 1993 — Рос. держ. б-ки і водночас (від 2002) Наук. центру дослідж. історії книжк. культури при академ. видавн. центрі «Наука» РАН (усі — Москва). Першим у СРСР захистив канд. дис. зі спеціальності «книгознавство», викладав цю дисципліну в Моск. інституті культури та полігр. інституті. Досліджував історію слов'ян. кирилич. книговидавання, заг. історію книги та технологію друкарства, теор. проблеми книгознавства. 1958 виявив у ЦДІА у Львові невідомі документи про І. Федорова. Увів у наук. обіг чимало фактів з історії книговидавання Росії, України, Білорусі, Чорногорії, з біографій та діяльності першодрукарів Й. Гутенберга, Ш. Фіоля, Ф. Скорини, І. Федорова, О. Радишевського та ін. Автор фундам. монографії «Изобретение Иоганна Гутенберга. Из истории книгопечатания. Технические аспекты» (Москва, 2000), моногр. серії «История славянского кирилловского книгопечатания XV — начала XVII в.» тощо. Ініціатор, укладач та ред. зведених каталогів стародруків

кирилич. шрифту (зокрема «Gesamtkatalog der Frühdrucke in kyrillischer Schrift», Baden-Baden, 1996–2007, 7 Bd.), де детально описано не лише вид., а й усі примірники, що збереглися. Автор понад 2 тис. публікацій, з них бл. 110 окремих вид. (монографій, наук.-популяр. праць, каталогів, бібліогр. покажчиків, брошур), серій статей і рец. у періодиці, а також біогр. нарисів про книгознавців, зокрема про Ф. Максименка, Я. Ісаєвича. Уклав енциклопедію «Иван Федоров и его эпоха» (Москва, 2010), співпрацював з багатьма енциклоп. вид., був наук. ред. та співавтором зб. «Федоровские чтения» (1976–87), «Актуальные проблемы книговедения» (1976–81) та «Книга: исследования и материалы» (від 1993), колект. монографії «История книги в СССР» (Москва, 1983–86). Один з організаторів всесоюз. книгознав. конф., учасник багатьох конф., зокрема в Україні.

Основні праці

Начало книгопечатания на Украине. Иван Федоров. Москва, 1974; Первопечатник Иван Федоров. Описание изданий и указатель литературы о жизни и деятельности. Л., 1983; Острожская Библия. Как находили и вводили в научный оборот самое знаменитое издание Ивана Федорова // Федоров. чтения 2005. Москва, 2005; Славянские издания кирилловского (церковнославянского) шрифта: 1491–2000. Инвентарь сохранившихся экземпляров и указатель литературы. Москва, 2009. Т. 1; 2011. Т. 2, кн. 1; 2012. Т. 2, кн. 2; Большая книга о книге. Москва, 2010; Азбуки Ивана Федорова, его учеников и последователей. Пятигорск, 2015; Книги, изменившие мир. Кн. 1–2. Пятигорск, 2015.

Рекомендована література

1. Евгений Львович Немировский: Страницы воспоминаний. Автобиобиблиография. Москва, 2005;
2. Ковальчук Г. И. Работы Евгения Львовича Немировского в фондах Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского // Федоров. чтения 2005. Москва, 2005;
3. Самарин А. Ю. Самый знаменитый книговед (к 90-летию Е. Л. Немировского) // Библиотековедение. 2015. № 6.

Г. І. Ковальчук

Бібліографічний опис:

Немировський Євген Львович / Г. І. Ковальчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-73544>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).